

Tatjánicsevának, ennek a csak korra idős szovjet költőnek van egy verse, mely eredeti módon idézi a Nagy Októbert. A pusztaság újjávarázslói: mérnökök és favágók ülnek a tűz körül és Majakovszkijt idézik. A jövőről beszélnek, hiszen ők Október folytatói. Mindannyian: katonák, mérnökök, parasztok, munkások. És költők.

Összeállításunkban hangot kapnak minden nemzedék költői. Azok is, akik még látták „Október első napjait”, azok is, akik a világháború poklában váltak igazán kommunistává, s azok is, akik már készülnek elfeledni minden háborút. Sokuk nevét hiába keressük magyar nyelven megjelent antológiákban, folyóiratok fordításai közt. Célunk éppen az volt, hogy minél több olyan költőt mutassunk be a Szegedi Egyetem olvasóinak, akinek művészetével még nem ismerkedhetett meg. Olyanokkal, akiket méltán nevezhetünk Október folytatóinak, akiknek bemutatásával a szovjet költészet kifogyhatatlan gazdagságát is reprezentálhatjuk.

Az egyetemi alkotókör tagjai fogtak össze, hogy ez az összeállítás megszülethessen. Voltak, akiknek nem sikerült megbirkózni a fordítás nehézségeivel, de ez az oldal közös munkájukat dicséri mindenképpen. És Fenyvesi Istvánt, a főiskola orosz tanszékének vezetőjét, aki volt szíves a válogatásban segíteni.

Alekszandr Mezsirov

Húszévesen

Szeretem zubbonyoknak
színét a fák között,
mikor lombok lobognak,
s erdők levetkőzött:
sárga jávorfa-boglyát,
távol harci zajt,
mit az égi gyalogság
felhők között kavart
Szeretem zubbonyoknak
színét a fák között,

ha füstök gomolyognak,
hol madár körözött,
ha a járőr-nyiresben
csattog a kés-hideg
és bokrok állnak lesben
s levelek a rideg
emlékek táborában.
Születő türelem —
állok a golyók záporában,
állok húszévesen.

Petri Ferenc fordítása

Rimma Kozakova

Kismama

Megy az asszonyka De élesednek már a formák,
[mosolyogva, ledobják létük lepleit.
és töltöttcukrot szopogat. Folyók zuhognak és a
Mint a földgolyót tolja, [sziklák
[tolja a horizontot szétvetik.
maga előtt a nagy hasat.
És az asszonyka megy [kopogva,
Még láthatatlan, érthetetlen súlyosan, lassan bandukol.
az üvegsejtelmű világ. S a földgolyó mint
Még minden ragyogva [rebben [gumilabda
mint falon napfény-karikák. léptei alatt meghajol.
ford. Veress Miklós

Borisz Kunyájev

Húsz gramm háború

A háború szívem alatt még itt van.
Húsz gramm, a háború húsz gramm vasa.
És ez remegi dalát napjaimban
A megaherceken. S nem szűnik meg soha.
Olvasok verset: néma gyermekarcok
Ragyognak rám a reccsenő padokban.
De szívem alatt zúgnak még a harcok,
Nem élhetek, nem alhatok nyugodtan.
A háború szitál, a szép szavakra,
sebzett mezőkből kúszik vérpatak.
A virág — szurony és a párna — akna
Ötéves kislányom feje alatt.
Írástudó, te csipkelődni szorgos,
Ne légy a katonához szigorú.
A szilánkokat kiveszi az orvos.
Am belül ottmarad a háború.
ford. Veress Miklós

Sztyepán Szipacsov

Korok

Korok. Korok.
Bennük mi is mint tükör üvegén.
Forradásoktól elborítva.
Pestistől feketén.

Voltak, akiknek útja némán az árnyba vitt.
Voltak, kik szétzúzták a Bastilles falait.

Ó, mit mondanak majd utódaink e zilált
korról, amely szakadék szélén körbe járt,
e korról, hol egymást célozva lestek
rakétákkal örködő kontinensek!
ford. Veress Miklós

L. Tatjánicseva

Október folytatói

Mint választék bozontos hajban,
olyan ez a

holdsütötte
ösvény. Szigorú, nomád tajga
ragyog körülötte.
Segéd munkások, mesterek
kutatók és favágók szikár
világa, ahol sistereg
tábornok este. Tűzvirágok
s párolgó tea fényében
öröm lebeg,
bánat lobog,
ahol Majakovszkijt szavalják

Pável Kogan

Hadakszunk

Hadakszunk oly sok szép veszéllyel,
hogy más korok fiai tán
felsírnak majdan egyszer éjjel
a bolsevik idők után.
Pörlekedésekben, panaszkban
kedveseknek, jaj, örökre —
mert nem most élnek, mikor robban,
fortyog a víz is füstölögve.
Mi elmálunk mint tört üveg;
emlék-képünkkel összebújva
jövendő ölesléptűk
kigondolnak bennünket újra,
de már másképpen lélegeznek,
másként viselnek ruhát, inget,
s nem értik meg, bármit is tesznek
számukra furcsa verseinket.

Petri Ferenc fordítása

kívülről,
s boldogok.
Életük
képlet-egyszerű,
bár hősie és vakmerő,
úgy élnek; tudják
az égbolt és a föld
csak általuk lesz birtokbavehető.
A tűz körül
álmokból összeróni
holnapi úrhajót, ezt teszik
testvéreitek, — s arcuk felderül,
október folytatói.

Ford. Petri Ferenc

Vlagyimir Burics

Háború után

Megtöltik a világot
a háború utáni emberek
a háború utáni tárgyak

leveleim között találtam
egy háború előtti szappandarabot
nem tudtam mit tegyek

mosakodjam
sírjak

a háború előtti kor
elsüllyedt Atlantisz

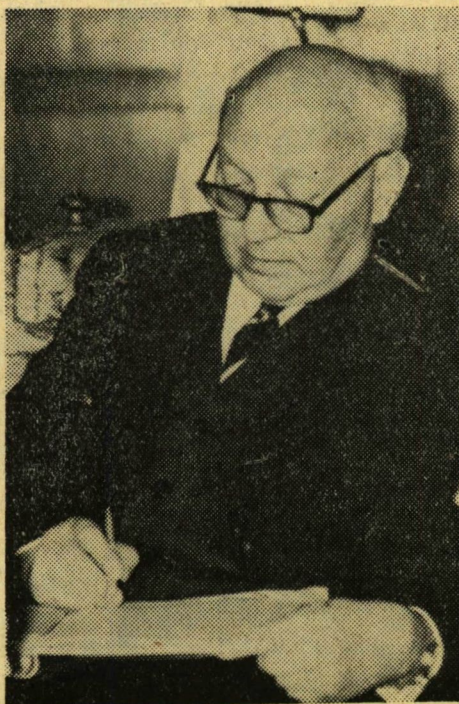
minket
megmentett a csoda

ford. Veress Miklós

Szovjet antropológusok látogatása Szegeden

J. A. Trofimova professzorasszony

V. V. Ginzburg professzor

Október közepén három napon át tartó előadásorozaton vettek részt a magyar antropológusok. Budapesten immár másodszor rendezték meg a nemzetközi antropológiai symposiont, amelyre mintegy tizenöt külföldi tudós is érkezett. A szocialista országok mellett képviseltette magát Nyugat-Németország, Olaszország. Franciaországból nem kisebb tudós érkezett ez alkalommal hazánkba mint Oliviere professzor, a Sorbonne ismert tanára. Ott volt a symposionon dr. Lipták Pál kandidátus, a tudományegyetem embertani tanszékének tanszékvezető docense, aki most a résztvevő benyomásait tolmácsolja.

— A symposion témája ez volt: az ásatag és a recens hominidák trendjei. En a második napon tartottam előadást az előember és az ősemberek szisztematikájáról. A harmadik napon ért az az öröm, hogy Ginzburg professzor és Trofimova professzornő kifejezték óhajukat: szeretnének eljönni Szegedre és megtekinteni az intézetet és a gyűjteményt.

— És mondhatom: nem bántuk meg — szó közbe V. V. Ginzburg a szovjet tudományos akadémia etnográfiai intézetének vezetője, aki Leningrádból érkezett hazánkba. Lipták doktor intézetének olyan gyönyörű embertani gyűjteménye van, amellyel még egy nagy főváros múzeuma is szívesen dicsekedne...

— Nem beszélve arról, — mondja Trofimova professzornő, aki a SZTA moszkvai antropológiai intézetében dolgozik — hogy a diákság képzésében is milyen nagy segítséget nyújthat egy ilyen szép gyűjtemény. Sajnos az időnk kevés volt, így is hasznosan töltöttük el.

— Arra a pesti symposionra jöttünk eredetileg, amelyet az önk tudományos akadémiaja az embertan elméleti-módszertani kérdéseinek szentelt. — veszi át ismét a szót Ginzburg professzor. — Ennek szellemére jellemző volt, hogy az összes jelenlevő igen nagy aktivitással kapcsolódott be a vitákba.

— Nagyon tetszett az egyetem városa, bár csak futólagosan tudtuk megnézni — ezek ismét Trofimova szavai. — Olyan jellege van, mint azoknak a városoknak, ahol az egyetem uralja a város egészét... Igyekezzünk még egyszer visszatérni ide...

— Annál is inkább — fejezi be a beszélgetést Ginzburg professzor dr. Lipták Pálra mosolyogva — mivel a világon nem sok embertani tanszék van, sőt mi több, jó embertani tanszék még kevesebb.

Válasz

a „Vitáinkban él
a kongresszus”
című írásra

Érdeklődéssel kezdtük olvasni a Szegedi Egyetem szeptember 28-i számában megjelent „Vitáinkban él a kongresszus” című írást. Meglepetéssel vettük tudomásul, hogy a kérdésben tulajdonképpen illetéktelen nyilatkozó azt állítja a Természettudományi Kar KISZ Végrehajtó Bizottságáról, hogy rosszul alkalmazta az MSZMP IX. Kongresszusán is leszögezett általános elvek egyikét a gyakorlatban. Már csak azért is furcsa volt ez számunkra, mert a Kari MSZMP alapszervezet vezetőse is velünk megegyező álláspontra helyezkedett a nyilatkozatban említett ügyvel kapcsolatban.

A Kari KISZ Végrehajtó Bizottság kollégiumi felvétele hallgatókat az elmúlt évben végzett munkájuk alapján javasol, mivel megítélésünk szerint ezt a nagyarányú állami támogatást ki kell érdemelni. Álláspontunk szerint egy olyan KISZ-tag, akinek II. fokú KISZ-fegyelmi büntetése van — mert a KISZ által szervezett társadalmi munkán indokolatlanul nem vett részt, és az akción való részvételt a maga részéről értelmetlennek és feleslegesnek tartotta, valamint a Fegyelmi Bizottságot igyekezett félrevezetni — nem érdemli meg államunktól ezt a nagy áldozatot. Ezen álláspontunkat a kollégiumi felvételeket intéző bizottság is magáévá tette. Itt még azt is szeretnénk megjegyezni, hogy közel 30 olyan hallgató nem nyert felvételt helyhiány miatt kollégiumba, akinek anyagi helyzete megegyezik, vagy még valamivel rosszabb mint ezen ügy főszereplőjéé, és még társadalmi ösztöndíjjal sem rendelkeznek, valamint azt, hogy senki sincs eltemetve előttünk, ha egyszer hibázott: dolgozzon ezután megfellelően, és a munka elismerése (jelen esetben a kollégiumi felvételi javaslat) nem fog késedelmet szenvedni. Úgy érezzük, hogy az adott helyzet, az idézett cikkben közöltéknél igazabb megvilágításba került, és ezzel eloszthatjuk azt az esetlegesen jelentkező bizalmatlanságot, melyet a megfontolatlanul és felelőtlenül, a tények elferdítésével adott nyilatkozat okozott a Kari KISZ Szervezettel szemben. Végrehajtó Bizottságunk szükségesnek tartja leszögezni, hogy személyi kérdésekben mindig a lehető legkörültekintőbben, az adott helyzet pontos ismeretében hoztuk meg határozatainkat vagy javaslatainkat. Különösen ügyeltünk arra, hogy KISZ vezetőink egyéni érdekeit ne helyezzük a közösség érdekei elé; a KISZ munka során szerzett érdekeit nem a személyes céljaik érdekében használják fel. Sajnálatos, hogy az idézett cikkben a kongresszus által felvetett problémák kapcsán egyetlen konkrét egyetemi példaként csak az említett hallgató ügye szerepelt. A mi vitáinkban is él a kongresszus, de gondolataink középpontjában a jövő és nem az elferdített múlt áll.

A
TERMÉSZETTUDOMÁNYI
KAR KISZ
VÉGREHAJTÓ
BIZOTTSÁGA